

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul prezentului act normativ

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și a Ordonanței de urgență nr. 119 din 1 septembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Descrierea situației actuale

Începând cu luna iunie 2021, prețurile la energie electrică și gaze naturale au început să crească, pe fondul cererii crescute de energie apărută după criza COVID și a tensiunilor dintre Federația Rusă, Ucraina și Uniunea Europeană, acestea atingând niveluri fără precedent. Ca exemplu, prețul pe PZU al energiei electrice – pe care în luna august a.c. s-a tranzacționat aprox. 52 % din consumul estimat, s-a apropiat de valoarea de 1000 euro/MWh, în timp ce pe unele piețe cu vânzare la termen s-au efectuat tranzacții la valoarea de 3970 lei/MWh. În medie, prețurile la energie electrică au crescut de 2 până la 3 ori peste nivelurile istorice. Creșterea prețului la energie electrică atât la nivel european, cât și la nivel național au provocat perturbări sociale și economice considerabile.

În același timp, creșterea prețurilor pe piețele angro de energie electrică a condus la creșteri bruște ale prețurilor cu amănuntul ale energiei electrice, care se preconizează că vor continua înainte de următorul sezon de încălzire, afectând treptat majoritatea contractelor încheiate cu consumatorii. Creșterea bruscă a prețurilor gazelor naturale și cererea aferentă de combustibili alternativi au condus, de asemenea, la o creștere a prețurilor altor produse de bază, cum ar fi cele ale țiteiului și cărbunelui.

De aceea, s-a decis la nivel european, faptul că stabilirea unei intervenții de urgență ar permite atenuarea temporară a riscului ca prețurile energiei electrice și costul energiei electrice pentru consumatorii finali să atingă niveluri nesustenabile și ca statele membre să adopte măsuri naționale care să pericliteze securitatea aprovizionării la nivelul Uniunii. Un efort coordonat din partea statelor membre în sezonul de iarnă 2022-2023 s-a considerat pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și pentru a se asigura că actuala criză nu duce la prejudicii de durată pentru consumatori și economie, menținând, în același timp, sustenabilitatea finanțelor publice.

În acest sens, a fost adoptat Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie, cu aplicabilitate directă de către toate statele membre. Regulamentul prevede următoarele:

„Preambul:

(25) Într-o situație în care consumatorii sunt expuși unor prețuri extrem de ridicate, care afectează și economia Uniunii, este necesar să se limiteze temporar veniturile extraordinare de pe piață ale

producătorilor cu costuri marginale mai scăzute, prin aplicarea unui plafon pe veniturile de pe piață obținute prin vânzarea de energie electrică în Uniune.

(27) Nivelul la care se stabilește plafonul pe veniturile de pe piață nu ar trebui să pună în pericol capacitatea producătorilor cărora li se aplică, inclusiv a producătorilor de energie din surse regenerabile, de a-și recupera costurile de investiții și de exploatare și ar trebui să mențină și să stimuleze investițiile viitoare în capacitatea necesară pentru un sistem energetic decarbonizat și fiabil. Plafonul pe veniturile de pe piață, întrucât este un plafon uniform în întreaga Uniune, este cea mai potrivită modalitate de a menține funcționarea pieței interne a energiei electrice, întrucât un astfel de plafon ar menține concurența bazată pe prețuri între producătorii de energie electrică pe baza diferitelor tehnologii, în special pentru sursele regenerabile de energie.

(48) Intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice constituie, în principiu, o măsură care denaturează piața. Prin urmare, astfel de intervenții pot fi efectuate numai cu titlu de obligații de serviciu public și ar trebui să fie supuse unor condiții specifice. În prezent, în temeiul Directivei (UE) 2019/944, sunt permise prețuri reglementate pentru gospodării și microîntreprinderi și, de asemenea, sunt permise, inclusiv sub nivelul costurilor, pentru clienții vulnerabili și cei afectați de sărăcia energetică. Cu toate acestea, în contextul actualei creșteri excepționale a prețurilor energiei electrice, setul de măsuri de care dispun statele membre pentru a sprijini consumatorii ar trebui extins temporar, oferind posibilitatea de a include IMM-urile în domeniul de aplicare al prețurilor reglementate și permițând stabilirea de prețuri reglementate sub nivelul costurilor. O astfel de extindere ar putea fi finanțată din plafonul pe veniturile de pe piață”

Totodată, articolul 6 Plafonul obligatoriu pe veniturile de piață prevede că:

“(1) Veniturile de pe piață ale producătorilor obținute din producerea de energie electrică din sursele menționate la articolul 7 alineatul (1) se plafonează la maximum 180 EUR per MWh de energie electrică produsă.”

Iar sursele de producere cărora li se aplică această măsură sunt precizate la articolul 7 Aplicarea plafonului pe veniturile de pe piață în cazul producătorilor de energie electrică:

“(1) Plafonul pe veniturile de pe piață prevăzut la articolul 6 se aplică veniturilor de pe piață obținute din vânzarea energiei electrice produse din următoarele surse: (a) energie eoliană; (b) energie solară (energie termică solară și energie solară fotovoltaică); (c) energie geotermală; (d) energie hidroelectrică fără rezervor ; (e) combustibili din biomasă (combustibili din biomasă solizi sau gazeți), cu excepția biometanului; (f) deșeuri; (g) energie nucleară; (h) lignit; (i) produse din țitei; (j) turbă”

De asemenea, articolul 8 Măsuri naționale de criză stipulează următoarele:

“(1) Statele membre pot:

(a) să mențină sau să introducă măsuri care limitează și mai mult veniturile de pe piață ale producătorilor care produc energie electrică din sursele enumerate la articolul 7 alineatul (1), inclusiv posibilitatea de a face diferența între tehnologii, precum și veniturile de pe piață ale altor participanți la piață, inclusiv ale celor care își desfășoară activitatea în domeniul tranzacționării energiei electrice

[...]

(2) În conformitate cu prezentul regulament, măsurile menționate la alineatul (1):

- (a) sunt proporționale și nediscriminatorii;
- (b) nu pun în pericol semnalele de investiții;
- (c) asigură acoperirea costurilor de investiții și de exploatare;
- (d) nu denaturează funcționarea piețelor angro de energie electrică și, în special, nu afectează ordinea de merit, nici formarea prețurilor pe piața angro;
- (e) sunt compatibile cu dreptul Uniunii”

Având în vedere această situație existentă la nivel internațional, precum și efectele provocate de aceste creșteri de preț, este necesară instituirea unor măsuri naționale, cu caracter temporar, astfel încât prețurile la energie electrică plătite de către clienții finali să nu agraveze nivelul de sărăcie energetică și să nu conducă la un blocaj al activităților economice la nivel național, ținând cont că este imperios necesară asigurarea unei discipline riguroase a pieței de energie și a unui înalt nivel de protecție a cetățenilor în calitatea lor de consumatori.

În aceste condiții, având în vedere caracteristicile pieței de energie electrică, sunt incidente prevederile art. 4 alin. (2) și alin. (4) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care stipulează că:

“(2) În sectoarele economice sau pe piețele unde concurența este exclusă sau substanțial restrânsă prin efectul unei legi sau datorită existenței unei poziții de monopol, Guvernul poate, prin hotărâre, să instituie forme corespunzătoare de control al prețurilor pentru o perioadă de cel mult 3 ani, care poate fi prelungită succesiv pe durate de câte cel mult un an, dacă împrejurările care au justificat adoptarea respectivei hotărâri continuă să existe.

[...]

(4) Intervenția Guvernului în situațiile prevăzute la alin. (2) și (3) se face cu avizul Consiliului Concurenței.”

2.2 Schimbări preconizate

Prezentul act normativ are drept scop instituirea unor măsuri temporare, de natură să limiteze veniturile obținute de producătorii de energie electrică, în sensul:

- Introducerea unui mecanism de achiziție centralizată de energie electrică, tranzacțiile cu energie electrică fiind aplicabile:
 1. producătorilor ale căror capacități de producere totalizează o putere instalată mai mare sau egală cu 10 MW, cu excepția producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie, pentru tehnologiile și puterea instalată prevăzute la art 3. alin (1) din Legea nr. 220/2008, pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, cu modificările și completările ulterioare, a capacităților de producere a energiei electrice intrate în funcțiune după data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, precum și producătorilor cu capacități de producere de energie electrică și termică în cogenerare care livrează energie termică în SACET;
 2. furnizorilor de energie electrică care au contracte încheiate cu clienți finali, operatorului de transport și de sistem energie electrică și operatorilor de distribuție energie electrică, pentru acoperirea consumului propriu tehnologic al rețelelor exploatate de aceștia. În calitatea de achizitor unic este desemnată societatea Operatorul pieței de energie electrică și de gaze naturale "OPCOM" S.A.
- Pe perioada utilizării mecanismului de achiziție centralizată de energie electrică prețul plătit de achizitorul unic producătorilor de energie electrică, pentru cantitățile de energie electrică vândute de aceștia prin intermediul acestui mecanism, este de 450 lei/MWh și, în același timp achizitorul

unic vinde cantitățile de energie electrică cumpărate, furnizorilor de energie electrică care au contracte încheiate cu clienți finali, operatorului de transport și de sistem energie electrică și operatorilor de distribuție energie electrică, prin mecanismul de achiziție centralizată de energie electrică, cu prețul de 450 lei/MWh.

- Pentru desfășurarea mecanismului de achiziție centralizată, participanții la piață cărora li se aplică prevederile prezentului act normativ au obligația transmiterii la OPCOM și/sau Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica S.A, după caz, a situațiilor privind prognozele de consum anuale, defalcate pe luni, în vederea considerării acestora în procedurile de achiziție organizate de OPCOM.
- OPCOM organizează o procedură anuală de achiziție, în luna decembrie a anului precedent anului de aplicare, pe baza datelor validate transmise de către ANRE și câte o procedură de achiziție lunară, care are ca scop suplimentarea cantităților de energie electrică vândute/cumpărate, lunar în cadrul procedurii anuale.
- Cantitățile de energie electrică anuale și lunare rezultate în urma mecanismului de achiziție centralizată constituie obligații ferme ale participanților la piață cărora li se aplică prevederile prezentului act normativ.
- Modificarea unor prevederi ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și ale Ordonanței de urgență nr. 119 din 1 septembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.
- Abrogarea unor prevederi din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și din Ordonanța de urgență nr. 119 din 1 septembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

2.3 Alte informații *)

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ.

3.2 Impactul macroeconomic

Prezentul act normativ introduce măsuri cu rol de atenuare a efectelor economice directe datorate creșterii prețurilor la energie, prin plafonarea veniturilor de pe piață a producătorilor de energie electrică.

3.3 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat.

Măsurile de sprijin se adoptă cu respectarea normelor naționale și europene în domeniul ajutorului de stat.

3.4 Impactul asupra mediului de afaceri**3.5 Impactul asupra sarcinilor administrative**

Prezentul act normativ are impact la nivelul sarcinilor administrative derulate la nivelul Ministerului Energiei

3.5 Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Impactul actului normativ este benefic prin măsurile unitare aplicate în statele membre, prin intermediul unui plafon pe veniturile de pe piață la nivelul Uniunii, având ca scop generarea de venituri pentru finanțarea de măsuri de sprijin a consumatorilor finali de energie electrică, cum ar fi gospodăriile, întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) și industriile mari consumatoare de energie, menținând în același timp semnalele de preț de pe piețele din întreaga Uniune și comerțul transfrontalier.

3.6 Impactul social

Într-o situație în care consumatorii sunt expuși unor prețuri extrem de ridicate, limitarea temporară a veniturilor de pe piață ale producătorilor, prin aplicarea unui plafon garantează siguranța alimentării acestora.

3.7 Impactul asupra mediului

Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect

3.8 Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri.*)**

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						

b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-					
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-					
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-					
4.7 Alte informații Prezentul mecanism nu implică impact bugetar, cheltuielile fiind susținute din Fondul de Tranziție Energetică						
Secțiunea a 5-a: Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.						
5.3 Conformitatea prezentului act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Prezentul act normativ este în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie.						
5.3.1 Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE Nu este cazul.						
5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate						

Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.
5.6 Alte informații Nu au fost identificate
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Nu este cazul.
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Autoritățile administrației publice locale, în situația în care prezentul act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Prezentul act nu se referă la acest subiect.
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect.
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Nu este cazul.
6.6. Alte informații.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea prezentului act normativ
7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice. Nu este cazul
7.2 Alte informații Nu este cazul
Secțiunea a 8-a: Măsurile privind implementarea, monitorizarea

și evaluarea prezentului act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ
Prezentul act administrativ nu se referă la acest subiect

8.2 Alte informații
Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Ordonanță de urgență a Guvernului privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei și a Ordonanței de urgență nr. 119 din 1 septembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei.

Inițiatori

Ministrul Energiei

Virgil Daniel Popescu

Secretarul General al Guvernului

Marian Neacșu

Avizatori

Consiliul Concurenței

Bogdan Chirițoiu

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei

Dumitru Chiriță

Ministrul Finanțelor

Adrian Căciu

Ministrul Justiției

Cătălin Predoiu